

Haaiantanden

Speels wapperde er wind door Janneke's rood-blonde krullen, terwijl ze ferm de pedalen rondmaalde van moeders Fongers. Weidevogels kwinkelerden helder, en vol vertrouwen bewoog ze haar ranke gestalte gretig richting Bemmelse dijk, verlangend naar haar toekomst met alle fijne geheimen die daarin verborgen lagen. Rechts van haar kabbelde de rivier en nieuwsgierig likten de golfjes aan de strekdam in het voortgaan van de trage stroming, tegengesteld aan Janneke's flinke gang. Een glimlach speelde met haar mondhoeken en haar konen blonken in de heldere zon toen ze de Bemmelse dijk verliet om linksaf te slaan richting de rietgedekte stolpboerderij van boer Jacobs.

Hoe het kwam zou altijd onduidelijk blijven, misschien was het haar blije opwinding, of de zonneschittering, of de wapperende haren die haar het vrije zicht ontnamen, maar de donkerblauwe Volkswagen van Tjibbe was er plots vanuit het niets, en in een schielijk ogenblik lag Janneke plat op het wegdek met de Fongers natrillend op haar kapotte benen. Zonder dat ze oorzaak en strekking van de plotselinge wending van alles kon bevatten, zakten in een draad rood slijm één voor één de voorste bovenelementen van haar frisgeborstelde meisjesgebit op de witte haaiantanden van de voorrangsweg, vlakbij het solide rechter achterwiel van Tjibbe's opgevoerde wagen.

Tjibbe was blij verrast met zijn rappe reactie. Nog nauwelijks had de onoplettende fietser zijn voorspatbord gedeukt of hij drukte al stevig op zijn krachtige rem om binnen een paar meter zijn wendbare Volkswagen tot een perfecte stop te brengen. Hij duwde zijn petje naar voren zodat dat de puist op zijn voorhoofd bedekte. Dat deed hij altijd als hij iemand tegenkwam.

Hij zwaaide het portier open en liep om zijn wagen heen. Daar beneden lag het ongelukkige meisje. Hij wilde van leer trekken, haar de blank-blonde huid volschelden, zodat ze eindelijk haar stommititeit zou inzien. Maar misschien zou ze hem helemaal niet horen, stuiptrekkend slachtoffer van haar eigen onoplettendheid, bewusteloze bakvis die niet uit haar doppen keek. Schelden had geen zin, want ze leek totaal afwezig en er liep een rood plasje uit haar mond op het wegdek.

'Kut' prevelde Tjibbe. Hij dacht aan hard wegscheuren. Dat was makkelijk, maar misschien toch ook niet echt verstandig. Hij wist dat de politie erg haar best deed om doorrijders te pakken. Laatst nog Harm Boers, daar hadden ze om zes uur 's morgens aangebeld en hem afgevoerd in een wit busje.

Had iemand hem gezien? Boer Jacobs daarginds met zijn tractor in zijn aardappelveld? Die kende zijn blauwe wagen. Linke soep als hij hem daar had zien stilstaan. Het was echt zo'n type die dat wel tegen de politie wilde gaan vertellen.

Hij keek weer omlaag naar het geknakte meisjeslichaam onder de kapotte fiets. Wacht eens, ze kwam hem bekend voor. Haar gezicht lag naar het asfalt gericht, dus hij kon er niet zeker van zijn. Met de punt van zijn schoen hief hij haar hoofd ietsje op. Ja hoor, gehavend, maar wel duidelijk Janneke, die naast de grindput woonde met haar moeder met die lichtblauwe Mercedes. En wat als ze hem op het laatste moment toch nog gezien had en herkend?

Het leek hem het beste om ter plekke te blijven en hij zwaaide met een vloeiende beweging zijn Samsung uit zijn achterzak tegen zijn oor. Hij merkte dat dit gebaar hem zijn prettige zekerheid teruggaf. Hij leunde ontspannen tegen zijn wagen, ongeveer een meter bij Janneke vandaan, ze lag er onwaardig bij. Niet iets om graag naar te kijken. Hij richtte zijn blik naar de wolkjes in de lucht terwijl hij op verbinding wachtte.

De Samsung ging een paar keer over maar daar bleef het bij. Tjibbe beet zich op de onderlip want het ging nu toch wel lang duren allemaal. Geen gehoor. Het apparaat gleed weer op z'n plek. Zijn rechter schoen schampte zinloos op het asfalt, alsof hij nu genoeg had van die onzin en weer wilde gas geven, om zijn snelle rondje langs de dijkwegen af te maken, de kracht van de motor te voelen, terwijl de koeien van de Ooijpolder hem traag kauwend nastaarden. Er bewoog wat daar in de bloederige massa laag bij het asfalt. Er bubbelde bellen uit de mond en er ging een oog open.

'Heb je stront in je ogen of wat!?' beet hij haar toe. Het was duidelijk dat ze hem niet hoorde. Hij krabde aan zijn puist, en die begon te bloeden. Dat was wel het laatste

wat hij kon gebruiken.

Het was welletjes geweest. Met sukkelig wachten kwam je niks verder. Daadkrachtig nam Tjibbe plaats in de bestuurdersstoel. Het sleuteltje stak nog in het stuurslot. Vertrouwd was dat geluid. Eerste versnelling, flink gas en op met die koppeling. Eventjes gepiep van de voorbanden op het asfalt, geraas, pressie in de rug. Schakelen. De wereld bewoog in steeds sneller tempo en alles was weer zoals het hoorde. Het kronkelende asfalt voor het betere bochtenwerk, de weilanden ernaast, de lucht erboven. Kleiner werd Janneke of wat er van haar over was, alras zag hij niks meer van haar in de spiegel.

En wat je niet ziet dat bestaat niet, immers dingen die niet bestaan kun je niet zien. Tjibbe bestond, met zijn blauwe Golf, dat was zeker. En zijn acceleratie was behoorlijk.

*

Dennis was in zijn schuur bezig met een Ford Escort. Er moest een poelie uit het binnenste van de motor, maar de poelietrekker paste niet. Dennis baalde en peuterde aan zijn kapotte nagel. Hij keek door het vuile venster tegen de dijk waarop een schaap stond te blaten. Daar hoorde hij het knisperende geluid van banden op zijn erf, en de motor die hij zo goed kende; dat was de Golf van Tjibbe, die hij zelf afgelopen winter had opgevoerd met een tweedehands setje. Tjibbe kwam waarschijnlijk de spoiler halen die hij woensdag te duur vond. Dennis wist dat hij terug zou komen.

Nog één keer gaf Tjibbe gas voor hij de motor stopte. Dennis draaide zich om en liep naar de deur. Daar kwam Tjibbe nabij, met zijn licht waggelende gang, alsof telkens het been waarop zijn gewicht rustte, langer was dan het andere. Zijn slanke armen hield hij daarbij merkwaardig stil. Dennis zei niks, hij groette met een hoofdknik terwijl hij Tjibbe gadesloeg. Die deed anders zo zelfverzekerd, terwijl hij nu de indruk maakte dat hij zich ergens aan vast wilde houden.

'Dennis, blij je te zien man. Ik heb een deukje, door zo'n betonnen paaltje, ik dacht daar kun jij wel iets mee. Uitdeuken en glad-

trekken en zo. Dat je er niks meer van ziet, begrijp je?'

Dennis knielde neer bij het rechter voor spatbord, om de schade te bekijken.

'Wat heb je gedaan, Tjibbeman? Sinds wanneer hebben betonnen paaltjes huid en blonde haren? Het zit er nog allemaal aan, Tjibbe. Wat heb jij in godsnaam geflikt? Jij zit in de nesten. Wil je mij er ook nog bij linken?'

Het bloed trok weg achter Tjibbe's dunne huid. De wereld leek opeens anders dan daarnet, nu was er een serieus probleem. Dennis had wel erg snel door wat er aan de hand was.

Met onvaste stem zei hij: 'Dennis, niet zeiken. Jij bent goed in uitdeuken. Veeg die resten eraf en doe je werk, ik betaal je ervoor. Wanneer kan ik hem ophalen?'

'Jij snapt het niet helemaal, lijkt mij. Je hebt iemand aangereden en je wilt dat ik alles onzichtbaar maak. En morgen klaar zeker hè? Zodat niemand lastige vragen stelt. En dan ben ik dus medeplchtig. Kennis van een misdrijf en verdoezeling van sporen. "Wie heeft de auto zo mooi gerepareerd, meneer?" vraagt de politie straks aan jou. Tjibbe, ik geloof niet dat jij snapt dat je in de nesten zit.'

Het begon tot Tjibbe door te dringen. Daarnet leek het nog zo simpel, het was maar een onnozel wicht dat niet had uitgekeken, eigen schuld, het had net zo goed hem kunnen treffen als wie dan ook. Maar ja, zoals Dennis het zei was er toch meer aan de hand. Tjibbe veegde traag met de rug van zijn hand langs zijn kin, alsof hij nadacht. Maar denken kon hij niet meer goed, hij wilde alleen graag dat zijn probleem er niet was. Hij staaarde naar de grond en zweeg. Dennis keek naar hem en zweeg ook. Het duurde een poosje voordat Dennis zijn keel schraapte en begon te praten.

'Zet hem daar maar neer. Tussen de schuur en de hooiberg. Dan kun je hem vanaf de weg niet zien. Wel zo safe. Ik heb nu geen tijd om er naar te kijken, veeg jij die deuk wat schoon met gras, terwijl ik even weg ben om koffie in te schenken. Dan zie ik niks. Wil je ook een bakkie? Kom zo maar binnen, dan praten we verder in de werkplaats.'

Dit was een goeie aanpak, wat niet weet

dat niet deert. Tjibbe begon weer vertrouwen te krijgen. Dennis heeft het toch wel vaak bij het goeie eind, hij weet voor veel dingen een oplossing. Tjibbe parkeerde zijn Golf midden in de plas tussen de schuur en de hooiberg, natte schoenen bij het uitstappen, maar dat deed er nu even niet toe.

‘Een paaltje dus’, zei Dennis toen Tjibbe de contactsleutel op het bureau had gelegd en wegzakte in de versleten fauteuil waarvan de armleningen glommen van de carterolie.

‘Klotepaaltjes, ze staan overal waar je ze niet verwacht. Voor je het weet heb je er eentje te pakken. Deuk. Balen. Tjibbe, ik weet het goed gemaakt. Ik repareer vanavond dat deukje voor jou, en dan hebben we het verder nergens meer over. Geen gezeik, ik heb jou en je Golf vandaag niet gezien en jij bent hier al weken niet meer geweest. Ik vind dat we mekaar moeten kunnen vertrouwen, ik help jou uit de brand en we houden allebei onze mond.’

Tjibbe slurpte de laatste slok koffie weg en stond op. Naar huis lopen, dat was niet fijn.

‘Dennis, kan ik hem morgen bij je oppikken?’

‘Prima, ik ben hier vanaf een uur of elf. Ga eerst maar even pinnen, want ik doe het niet op krediet, in dit geval.’

‘Snap ik’, zie Tjibbe. ‘Hoe veel vraag je?’

Het antwoord deed Tjibbe’s hart een paar slagen overslaan.

‘Maar dat is veel meer dan wat dat Golfje waard is...’ sputterde hij. ‘En meer dan ik in een maand verdien...’

‘Klopt’, mompelde Dennis. ‘Je mag hem ook hier laten staan, dan bel ik zo even en ze halen hem binnen een uurtje op met de takelwagen, dan zijn we er allebei mooi vanaf...’

Terwijl Tjibbe schoorvoetend naar huis sjokte, schonk Dennis zichzelf koffie bij. Met die poelie was nu geen haast meer. Met niets trouwens, hij hoefde alleen dat deukje in die blauwe Golf recht te trekken, en dan had hij het een poosje rustig. Tevreden rekte hij zijn armen en zakte onderuit in de comfortabele stoel waar zonet Tjibbe had gezeten. Hij was nog warm.

*

Die nacht droomde Tjibbe dat hij in zijn Golf zat. Gordel om, warmgedraaide motor, blik recht vooruit in de verte. Handen op tien voor twee aan het stuur, klaar om weg te scheuren overal vandaan. Van hier, van nu, van het verleden en van de toekomst. Brullende uitlaat, piepende banden. Maar... er gebeurde niet wat hij wilde. Een machtige onzichtbare hand hield hem tegen, en begon de auto naar achteren te trekken. Het maakte niks uit of hij remde of aan het stuur draaide, hij ging harder en harder. Onbeheersbaar en met duizelingwekkende snelheid reed hij achteruit over de kronkelige dijkweg. In paniek rukte hij aan de gordel en stampte op de rem. Machteloos. Zweet stroomde uit al zijn poriën. De koeien stonden tegen het prikkeldraad en lachten, hij kon hun gele tanden zien. Schaterend en dijen kletsend lachten ze hem uit, terwijl hij hulpeloos achterwaarts stooft.

Tot de Golf met een daverende klap stil stond. Op de plek van het ongeluk was hij nu achterwaarts op Janneke ingereden, haar armen en benen en hoofd en romp vlogen door de lucht en landden precies in de goeie volgorde op elkaar, zodat zij weer heel was en terecht kwam op haar glimmende fiets. Ze lachte hem uit, met al haar ongeschonden tanden bloot. Ze fietste weg, de roodblonde haren wapperend in de bries.

Tjibbe werd wakker en wist dat hij een groot probleem had. Daarom bleef hij voorlopig in bed. Het geldbedrag dat Dennis hem gevraagd had, kon hij met geen mogelijkheid bij elkaar krijgen. De Golf ophalen ging dus niet.

Naar de politiepost gaan en zich aangeven? No way. Hij was dan vast een poos zijn rijbewijs kwijt. En Dennis, hoe moest hij die uit de wind houden? Die had natuurlijk een pittig appeltje met hem te schillen als hij uit de bajes kwam. En iemand met Dennis zijn postuur, daar kon je beter geen ruzie mee hebben.

Voor elf uur de wagen ophalen met de reservesleutel, als Dennis er nog niet was? En dan snel wegwezen, met de keurig gerepareerde wielkast waar niks meer aan te zien viel? Dennis zou hem nu niet meer aangeven, die had zelf ook vuile handen. Hoe langer hij er over nadacht, hoe meer dit plannetje hem beviel. Het was zo gek nog

niet. Zo zie je, hoe zwaar de druk ook was, hij kon nog steeds helder denken! Opgewekter dan gisteravond kwam hij uit zijn bed.

*

Snel liep hij langs de berm van de stille dijkweg, want hij wilde zo vroeg mogelijk bij Dennis' werkplaats zijn, ruim voordat die zelf arriveerde. Wat zou die op zijn neus kijken als de blauwe Golf opeens weg was! Zonder een cent te vangen, helemaal gratis en voor niks. Dan kon hij weer gaan razen en gassen over de smalle dijkweggetjes, dat was het allermooiste. Hij kende ze als zijn broekzak, met elke bocht en elke kuil. Zijn Volkswagen had echt een behoorlijk vermogen, dat was niet kinderachtig. Als hij plankgas gaf en hij schakelde snel, dan zat hij na acht seconden al aan de honderd. Dan voelde je echt die power in je rug, en dat geluid erbij... wrawww. Tjibbe werd enthousiast en verheugde zich dat hij spoedig weer kon plaatsnemen in de sportieve kuipstoel.

Zo verlangend en fantaserend kwam hij al iets voor tien uur aan bij de loods van Dennis naast de dijk. Het grind op de oprit knarste onder zijn schoenen. Hij sloeg de hoek om en wat zag hij daar: Dennis had de oude stoel naar buiten gesleept en dronk zijn ochtendkoffie in het zonnetje. En de blauwe Golf was nergens te bekennen. Dennis begroette Tjibbe alsof hij hem al verwacht had.

'Ha die Tjibbe, zin in koffie? Ga zitten, maak het je makkelijk, kerel!'

Tjibbe voelde zich juist ongemakkelijk, schutterend schoof hij naar de stoel die Dennis hem aanwees. Zo'n rechte houten keukenstoel, met een rieten zitting, waar je niet gemakkelijk op zit. Tjibbe wist niet goed waar hij zijn benen moest laten, trouwens met heel zijn lijf had hij het moeilijk.

'Weet je Tjibbe, jij kent toch wel Mariëtte, mijn jongste? Toffe meid, ik ben dol op haar. Zij is het dierbaarste wat ik heb, als iemand haar iets aan zou doen ga ik los. Dan ken je me niet meer.'

Tjibbe schuifelde op zijn stoel. Hij wist niet waar Dennis naartoe wilde met zijn verhaal. Maar het belofde niks goeds. Hield

Dennis het nu maar zakelijk, gewoon over de Golf en de deuk, over geld desnoods, maar even niet over vaders en dochters en dat soort dingen.

'Ze is zeventien, zit in het eindexamenjaar. Ze doet het geweldig, ik ben trots op haar.' vervolgde Dennis.

'Ze heeft een leuk kringetje vriendinnen, daar op school. Hecht zijn ze, leuke meiden stuk voor stuk. Komen bij elkaar over de vloer, maken samen huiswerk, ze roddelen over de jongens en over andere meiden, zoals dat gaat. Perfect.'

Tjibbe voelde het probleem dichterbij komen. Hij wist nog niet wat het was, maar hij kon de onraad voelen.

'Nou is Mariëtte gister enorm geschrokken van wat er werd verteld op school. Wij allemaal trouwens. Iets wat je niet verwacht en vooral ook helemaal niet toewenst aan je dochter of aan één van haar vriendinnen. Zomaar, opeens, in een fractie van een seconde was het gebeurd. Ken je Janneke, die naast het grindgat woont, met die moeder die Mercedes rijdt?'

Tjibbe voelde zich ernstig ongemakkelijk, hij zei: 'Nee, nooit van gehoord.'

'Nou, die is gisteren aangereden. Op de dijk, niet ver hier vandaan. De politie heeft geen idee door wie, de dader is er vandoor gegaan.'

Dennis keek nu Tjibbe lang aan, langer dan prettig was. Allebei zeiden ze niks. Tjibbe probeerde neutraal en zelfverzekerd te kijken, maar het lukte niet. Hij had het gevoel dat ongemak en schuldigheid van hem afdropen, niet alleen van voren maar ook opzij en van achteren, en niet alleen van zijn gezicht maar ook van zijn armen, handen, vingers, benen, bovenlijf... Hij wilde overal wel zijn behalve hier. Maar er was geen ontkomen aan, Dennis was nog niet klaar.

'Tja, de dader die krijgen ze natuurlijk wel. Ik heb gehoord dat er zes rechercheurs op de zaak zijn gezet, die gaan de klootzak pakken, zo zeker als wat. Paar jaar gevangenis, rijontzegging, dat soort dingen. Akelig om Janneke zo te laten liggen. Hulpeloos, ze was nauwelijks nog in leven toen de ambulance kwam. Nu ligt ze in het ziekenhuis, en ja, ze haalt het wel zijn de berichten. Het is natuurlijk afwachten hoe ze d'r uit komt, wat het nog doet aan haar en wat onherstel-

baar beschadigd is. Ze is in ieder geval bij kennis. Maar, je begrijpt wel, Mariëtte is er kapot van. Dat zoiets kan gebeuren, dat er zo'n hufter rondrijdt over onze prachtige dijken.'

Weer zweeg Dennis, lang nu. Hij bestudeerde de reacties van Tjibbe. Die kon er niet meer onderuit, het lag er duimendik bovenop dat Dennis hem in het vizier had, dat hij donders goed wist dat hij de dader was.

Tjibbe dacht aan zichzelf. Was het inderdaad zo afschuwelijk wat hij had gedaan? Was hij inderdaad zo'n hufter? Als kind had hij mieren verbrand met het vergrootglas uit de keukenla, ze knetterden als de hitte van de zon door het glas werd geconcentreerd en het kleine helwitte plekje een seconde op een mier viel. Die probeerde eerst weg te lopen, en dan was het de kunst hem te volgen met de stralenbundel. En ja, later had hij eens een salamander doodgedrukt met een steen, maar dat was toch niet zo bijzonder allemaal? Hij was ook heel lief, hij had eens aardbeien voor zijn moeder geplukt en groenvoer voor de konijnen.

Het leek wel of Dennis zijn gedachten kon lezen. 'Het gaat nu even niet om mij of jou, het gaat om dat meisje dat jij gisteren hebt aangereden en aan haar lot overgelaten. Ze is zeventien. Zeventien is nog jong. Dan is er nog een boel toekomst. Die ziet er nu opeens anders uit. Allerlei dingen zal ze niet meer kunnen. Eindexamen doen is er sowieso niet meer bij dit jaar. Door jou, Tjibbe. Door jou alleen.'

'Nou ja', zei Tjibbe, 'dat is niet helemaal zo. Ze lette niet op, ze mag blij zijn dat ik zo snel reageerde.'

Dennis' rechter vuist sloeg als een moker op het tafelblad. Alles wat daar lag sprong een paar centimeter in de lucht en de koffie spetterde in het gras. Dennis stond op en kwam langzaam op hem toe. Zijn vuisten waren gebald en klaar om vernietigend werk te doen. Tjibbe wist even niet wat hij zou, blijven zitten (en net doen alsof er niks aan de hand was en hij, schuldeloos immers, in zijn volste recht stond) of opstaan (wat Dennis kon opvatten als een soort van klaarmaken voor een gevecht, iets wat je maar beter kon vermijden gezien Dennis zijn postuur).

Maar Dennis sloeg niet. Al had hij dat gemakkelijk kunnen doen. Met de eerste dreun zou hij Tjibbe's onderkaak hebben verbrijzeld, met de tweede zijn neusbeen gebroken, en met de derde een oogkas. En daarna had hij nog verder kunnen gaan. Als hij gewild had.

Dennis hield zijn gezicht vlak voor dat van Tjibbe, zodat die Dennis' adem rook. Tjibbe zag de dijk niet meer, hij zag niets, zijn blik werd gevuld door het strakke gezicht van Dennis vlakbij het zijne.

'Tjibbe, vriend. Ik geef je niet aan, dat zou te snel gaan. Ik laat je zwemmen. Je bent een drenkeling. Ik laat je trillen als een espenblad. Jij bent een strootje dat kan breken, en dat zal gebeuren, niet op één plek maar je gaat helemaal kapot. En je zult bang zijn. Banger dan bang. Je zult braken van angst. Ik hoop dat ze je niet snel vinden. En jezelf aangeven, dat doe jij niet. Jij voelt je niet verantwoordelijk, jij houdt te veel van jezelf.'

*

Dennis' woorden waren aangekomen, meer dan vuisten hem hadden kunnen raken. Hij was weggestuurd, met het dringende advies om nooit meer in de buurt van de loods te komen. De Volkswagen was niet meer genoemd, alsof die niet belangrijk was. Tjibbe had er niet naar durven vragen. Terwijl hij hem juist nu zo nodig had. Te voet dan maar, zielig lopen als een lamdeling. Als hij eerst maar wist waarnaartoe! Linksaf was naar huis. Daar waren lastige mensen met vervelende vragen. Zijn moeder bijvoorbeeld. Over waar zijn auto is. Of hij het misschien al gehoord had van Janneke. Rechts kwam je bij de bakstenen MAVO van Janneke. Waar dus ook Mariëtte op zat. Daar wilde hij niet langs.

Rechtdoor was niks. Alleen de uiterwaarden met de strekdammen en de rivier. Rechtdoor dan maar. Dit was de weg waar hij altijd graag met zijn Golf overheen joeg, omdat hij lang en recht was haalde hij hier met gemak honderdtwintig. Nu was hij lang en oersaai. Hier en daar stond een suffig schaap achter het prikkeldraad, dat was de enige afwisseling. Tot overmaat van ramp was er een dik wolkendek gekomen met

motregen. Het asfalt was nat en ook zijn schoenen, dat waren eigenlijk geen wandelschoenen. Van die instappertjes, prima voor autorijden, maar niet voor lopen. Zeker niet als alles nat begon te worden. Hij bedacht zich dat ook zijn benen niet gemaakt waren om mee te lopen. Lange dunne slierten waren het. Gas geven en remmen, dat konden ze goed, maar voor wandelen waren ze niet geschikt. Ze werden gauw moe, die benen van hem.

Waar was hij eigenlijk mee bezig? Waarom liep hij die kant uit? Wat ging hij daar doen, bij de rivier? Maar als hij omdraaide en terug liep, kwam dezelfde vraag. Wat hij ging doen was hem een raadsel. Bij de rivier lag geen oplossing, en evenmin in het dorp. Of waar dan ook, al liep hij naar de stad, of naar de maan. Wat gebeurd was, was gebeurd, daar was niks meer aan te doen.

Hij zette zijn stappen in een zinloze cadans, links, rechts, links, rechts, het dunne tikken van zijn schoenen op de natte weg beukte in op zijn verwarde hoofd en zijn panische gevoel: dat het zinloos was vooruit te gaan, even zinloos als terug; dat in het verleden misstappen en blunders lagen, en vooruit geen toekomst was, alleen keuzeloosheid omdat elke keuze leidde tot wanhoop en ineenstorting en ondergang. Ja, het klopte wat Dennis zei: hij voelde zich een drenkeling, blind trappelend en spartelend om uiteindelijk tergend langzaam te verzuipten in een brakke plas. Alles om hem heen, de natte weg, het klamme weiland, de donkere lucht, de motregen, alles wilde hem ervan doordringen dat hij fout was, fout in alles, en dat daar niets, maar dan ook helemaal niets, aan viel te doen.

Uiteindelijk kwam hij bij de dijk. Daarachter was de rivier. Zwaar en traag stroomde het water massief van links naar rechts. Zoals het al duizenden jaren gedaan had. Het stroomde niet voor Tjibbe, maar omdat het naar de zee wilde. Tjibbe wist niet wat hij wilde. De golfjes likten in het voorbijgaan aan de strekdam.

*

Het schemerde toen hij thuiskwam. Met lusteloze tegenzin schopte hij het tuinhek

open. Achter hem klonken voetstappen op straat. Hij hoorde ze niet. Binnen was het donker, zijn moeder was vast naar de bingo in het dorpshuis. Hij draaide de sleutel in het slot en duwde zuchtend tegen de deur.

‘Tjibbe Lanting?’ klonk het achter hem. Hij keek over zijn schouder en zag de vrouw van de voetstappen.

‘Ja’ zei hij mat.

‘Mag ik even binnenkomen, ik ben van de politie. Ik heb een paar vragen aan u. ’t Is alleen maar routine, hoor.’

Tjibbe voelde geen enkele opwinding, hij vond het allemaal best. Wat gebeuren moest dat gebeurde maar, hij had er toch geen invloed meer op. Hij knikte, de dame kon binnen komen. Het verbaasde hem alleen dat het een politievrouw was. Als ze dit serieus namen, hadden ze toch wel een man gestuurd. Recherchedames zijn meer voor zedenkwesities en zo.

Hij knipte het licht aan en ze gingen zitten aan de keukentafel. De vrouw had een regenjas aan, Tjibbe was niet gekleed op regen en alles aan hem was nat. Het kon hem niet schelen.

‘Heeft u de naam Janneke van Esch wel eens gehoord?’ vroeg ze.

‘Ja, die naam ken ik. En als ik het goed heb ligt ze in een ziekenhuis vanwege een ongeluk.’

‘Precies.’ zei de vrouw. ‘En dat is waar we nu onderzoek naar doen, want we willen graag weten wie er verder bij die aanrijding betrokken was. De automobilist is doorgereden. We hebben geen signalement, maar we hebben wel schilfertjes blauwe lak gevonden op haar rijwiel. Onderzoek wees uit dat het gaat om een blauwe Volkswagen, type Golf. Geproduceerd van 2003 tot 2005. Dus we kijken even hier in de omgeving bij mensen die zo’n auto hebben. En nou blijkt u daar een van te zijn. Zou ik even een kijkje kunnen nemen bij uw auto?’

‘Tja,’ zei Tjibbe, ‘dat zou best mogen, maar hij is hier niet. Hij is al twee dagen bij Dennis, die repareert auto’s in een schuur aan de dijk. Ik heb hem daar gisterochtend gebracht. Hij wil soms niet goed schakelen van de één naar de twee, dat probeert hij te repareren. Maar ik weet niet of het hem lukt.’

Dat was genoeg om de politievrouw te-

vreden te stellen. Voorlopig althans. Ze wilde nog zijn rijbewijs en het kentekenbewijs zien, en toen vertrok ze. Ze zou eens gaan praten met die Dennis.

*

Tjibbe ging vroeg naar bed. Ook omdat hij geen zin had zijn moeder tegen te komen, die zou alleen maar lastige vragen stellen. Op dit moment had hij wel wat anders aan zijn hoofd. De gebeurtenissen van de dag bijvoorbeeld. De confrontatie met Dennis. De paniek die hem overviel. De zinloze zoektocht naar wist-hij-veel. En de politievrouw, dat had hij toch eigenlijk best goed gedaan. Hij was rustig gebleven, hij had netjes en duidelijk geantwoord op haar vragen. Hij had geen paniek of onzekerheid laten zien. En eigenlijk was het zo gek nog niet wat hij haar op de mouw gespeld had: dat Dennis de schuldige was, dat die met zijn wagen was gaan rijden en het ongeluk veroorzaakt had. En als hij die deuk al gerepareerd had, dan kon de politie er van uitgaan dat het was om alles te verhullen. Dennis zou op zijn neus kijken, met die stoere praatjes van hem. Hij was bovendien ongeloofwaardig, een draaikont. Eerst had hij een belachelijk bedrag gevraagd voor de reparatie, maar toen hij hoorde dat het slachtoffer een vriendin van zijn dochter was, ging hij op eens moeilijk doen. Als ze hem straks kwamen halen met het witte busje zou hij wel een toontje lager zingen. Hij had het aan zichzelf te danken, hij vroeg er als het ware om. Eigenlijk vond Tjibbe het best briljant van zichzelf, hoe hij het allemaal gedaan had met die politievrouw. Hij was niet voor één gat te vangen, altijd weer ietsje slimmer dan de anderen dachten. Dennis moest zich ook niet zo arrogant opstellen. Tjibbe was niet iemand die zomaar over zich heen liet lopen.

Hoewel hij steeds tevredener over zichzelf werd, kon hij de slaap niet vatten. Hij lag te woelen en te draaien, en zijn gedachten woelden en draaiden mee. Hij werd boos omdat hij steeds maar doorging met denken, om te slapen moeten je gedachten juist steeds kalmer worden. Dan ga je uiteindelijk vanzelf dromen. Dat is minder erg dan denken, want dromen zijn niet echt. Als je wak-

ker wordt is de droom voorbij. Gedachten zijn wel echt, wat je denkt daar is geen ont-komen aan.

Zo bleef hij malen tot de vroege ochtend, toen het weer licht begon te worden boven de dijk die je uit zijn slaapkamerraam kunt zien als je het gordijn opzij schuift. De ochtendschemering is anders dan die van de avond. 's Morgens is het nog stil buiten, iedereen slaapt. Er hangt zachte nevel over de velden en er is de belofte van een nieuwe dag waarin nog van alles kan gebeuren.

Toen werd er aangebeld. Hard en lang. Tegelijk werd er gebonsd op de voordeur. En geroepen. 'Politie! Doe open!' Tjibbe wilde eerder bij de voordeur zijn dan zijn moeder. Hij schoot uit bed en de trap af. Klap-pertandend van kou en zenuwen schoof hij het nachtslot opzij. Daar stond de politiedame van gisteravond met twee geüniformeerde agenten, handboeien klaar voor gebruik.

'Meneer Lanting, u bent aangehouden. Ik wil graag uw telefoon. Daarin bevindt zich vermoedelijk bewijsmateriaal. Gebleken is dat u vanaf de ongevalslocatie gebeld heeft naar de alarmcentrale.'

Tjibbe realiseerde zich deze blunder. Hij had er totaal niet bij stilgestaan. Ja, hij had gebeld, en dat deed hem de das om. Even wankelde hij, alsof zijn benen het niet meer deden. Hij zocht steun aan de deurpost. De agenten hadden geen geduld met een dralende arrestant. Vier sterke handen duwden hem naar het politiebusje, zijn benen deden alleen mee omdat ze geen keus hadden.

Eigenlijk was het wel goed zo. De wereld was te groot en te moeilijk voor Tjibbe. Hij kon er hard doorheen rijden met een opgevoerde Golf, maar het was nooit helemaal zijn wereld. Snelheid gaf alleen een illusie van macht. Altijd waren er krachten die sterker waren dan hij en zijn Golf, machten die lachten om de onbenullige knul die hij was. Geen denken aan dat hij zou kunnen winnen.